

OMNIBUS 2007

7.03.2007

JERZYK – klasa 5 szkoły podstawowej

Czas trwania konkursu: 45 minut

Witamy Cię. Otrzymujesz od nas 96 punktów – tyle ile masz decyzji do podjęcia. Za każdą poprawną odpowiedź dopisujemy Ci jeszcze 1 punkt, za błędną zabieramy dany punkt. Gdy nie odpowiadasz, zachowujesz подарowany punkt. Pamiętaj, że każda z odpowiedzi A, B, C, D może być fałszywa lub prawdziwa. **W czasie konkursu nie wolno używać słowników, notatek, podręczników itp.**

*Życzymy przyjemnej pracy. POWODZENIA!***Beata Spieralska „Śpiewający morski potwór” (fragment)**

We współczesnej wyobraźni wizerunek syreny z rybim ogonem zdecydowanie wygrywa z postacią pół kobiety, pół ptaka. Choć wyrzeźbiona przez Konstantego Hegla warszawska syrenka ma zamiast nóg raczej węzowy (smoczy) niż rybi ogon, to w świadomości warszawiaków silnej zakorzeniły się formy, jakie nadała naszej syrenie Ludwika Nitschowa. Niedawno odnowiony pomnik ozdobił Warszawę w pamiętnym roku 1939. Wielce symboliczny jest fakt, że modelką rzeźbiarki była poetka i harcerka Krystyna Krahelska, która poległa w pierwszym dniu powstania warszawskiego.

Warto przypomnieć, że ewolucja warszawskiej syrenki miała wcześniejsze etapy. Na najstarszej herbowej pieczęci Warszawy z roku 1390 syrena ma postać potworną: ptasie łapy i smocze, pokryty łuską tułów. Górna część ciała jest zaś ... popiersiem męskim. Stworzenie na głowie ma hełm, w rękach trzyma tarczę i miecz. Piszę „stworzenie”, bo właściwie trudno orzec, czy potwór będący pół mężczyzną, pół smokiem może nazywać się „syreną”. Od zawsze bowiem syreny były płci żeńskiej. Tułów męski zastąpiono kobiecym w wieku XVI. Syrena zdjęła też hełm. Ogon pozostał smoczy, a u bioder wyrosły skrzydła. W roku 1622 warszawska syrena przypominała już obecną: była kobietą z rybim ogonem trzymającą miecz i tarczę. Obowiązująca forma warszawskiego herbu została przyjęta w efekcie konkursu w roku 1938. W czasach PRL wizerunek lekko zmodyfikowano, rozpuszczając syrenie włosy i likwidując koronę nad herbu. W roku 1990 przywrócono jego wersję przedwojenną.

Mówią Wieki nr 01/07 stycznia 2007

1. Powyższy tekst:

- A) przedstawia historię Warszawy
B) odwołuje się do postaci z mitów i legend
C) omawia ewolucję herbu Warszawy
D) zawiera fabułę

2. Osobą mówiącą w powyższym artykule jest:

- A) korektor
B) znawca historii i kultury
C) podmiot liryczny
D) uczony

3. O tekście powyższym można powiedzieć, że:

- A) jest napisany prozą
B) zawiera morał
C) zawiera on elementy dyskusji z artykułami innych autorów
D) ma charakter popularnonaukowy

4. W tekście powyższym można znaleźć:

- A) cytaty
B) cudzysłów
C) wielokropek
D) dwukropek

5. O wiedzy historycznej osoby piszącej świadczy:

- A) przywoływanie faktów historycznych
B) powoływanie się na źródła historyczne
C) umiejscowienie wydarzeń w czasie – podanie dat
D) odwołania do legend

6. W tekście powyższym:

- A) zostają podane nazwiska rzeźbiarzy, którzy tworzyli pomniki warszawskiej syrenki
B) znajdziemy informację o tym, kiedy powstała obowiązująca wersja herbu Warszawy
C) znajdziemy informację o tym, kiedy powstała syrenka wyrzeźbiona przez Konstantego Hegla
D) znajdziemy opis, jak Syrenka wyglądała w XIV wieku

7. Prawdą jest (zgodnie z powyższym artykułem), że:

- A) współczesne wyobrażenie syreny nie pokrywa się z tym sprzed wieków
B) niekiedy syreny miały ogony węży
C) kiedyś syreny miały skrzydła a nie rybie ogony
D) wszystkie warszawskie syrenki przedstawiają pół kobiety, pół ryby lub pół ptaki

8. Wspomniana w tekście Krystyna Krahelska:

- A) jest autorką najslynniejszego pomnika syrenki
B) pozowała do pomnika syrenki dłuta Konstantego Hegla
C) była poetką
D) jest osobą, której twarz możemy zobaczyć i dzisiaj

9. Osoba pisząca zauważa w swoim tekście, że oglądając pieczęć herbową z 1390 roku:
 A) można znaleźć na niej postać syreny, która niekoniecznie przypadnie nam do gustu
 B) właściwie nie znajdziemy tam syreny C) znajdziemy na niej tarczę i miecz D) można przeżyć zdziwienie
10. Używając słowa *stworzenie* w odniesieniu do postaci przedstawionej na wspomnianej w tekście pieczęci piszącej mogło zależeć na:
 A) zaznaczeniu nikłych związków tej istoty ze współczesnym herbem Warszawy
 B) podkreśleniu niezgodności płci istoty znajdującej się na pieczęci z postaciami syren
 C) podkreśleniu potworkowości tej postaci
 D) wprowadzeniu elementów humoru słownego do swojego tekstu
11. Zgodnie z powyższym tekstem współczesny wizerunek herbu Warszawy i przedwojenny projekt:
 A) nie różnią się od siebie B) są całkowicie odmienne
 C) do 1990 roku nie różniły się od siebie D) stanowią realizację tego samego projektu
12. Zgodnie z powyższym tekstem w czasach PRL syrenka:
 A) miała rozpuszczone włosy B) nie miała korony na tarczy
 C) była pół kobietą, pół ptakiem D) miała smoczy ogon
13. W swoim artykule osoba pisząca:
 A) koncentruje się przede wszystkim na faktach B) stara się przede wszystkim wyrazić własne opinie i oceny
 C) przedstawia własną interpretację prezentowanych faktów
 D) przedstawia argumenty na poparcie wygłaszanych sądów
14. Zakończenie powyższego fragmentu:
 A) podsumowuje całość wywodu B) zawiera ocenę wyrażaną przez autorkę
 C) wprowadza do tekstu nową informację D) odnosi się do powojennego wizerunku herbu Warszawy
15. Charakter wypowiedzi skierowanej do konkretnego odbiorcy nadają tekstowi następujące sformułowania:
 A) *warto przypomnieć* B) *zdecydowanie wygrywa* C) *piszę stworzenie, bo...* D) *od zawsze bowiem*
16. Współczesny wizerunek syreny z tym sprzed XVI wieku łączy:
 A) płęć B) hełm na głowie C) ogon D) tarcza i miecz
17. Wyraz *zmodyfikowano* użyty w tekście, można zastąpić słowem:
 A) zmieniono B) przerobiono C) poprawiono D) przekształcono
18. W tekście można znaleźć:
 A) wyraz zdrobniały B) czasownik w 1 os. l. poj.
 C) czasowniki w formie bezosobowej D) wiele wyrazów pochodzących z dawnej polszczyzny
19. W ostatnim zdaniu tekstu nie ma:
 A) podmiotu B) orzeczenia C) okolicznika D) przydawki
20. Wyraz *przedwojenna*:
 A) jest przymiotnikiem B) ma formę rodzaju nijakiego
 C) odmienia się przez przypadki D) nie jest rzeczownikiem
21. Sformułowanie *rybi ogon*:
 A) tworzą wyrazy będące tą samą częścią mowy B) znajdują się w tym samym przypadku
 C) tworzą różne części mowy D) składa się z dwóch rzeczowników
22. Wyraz *ozdobił*:
 A) jest czasownikiem w formie nieosobowej
 B) w zdaniu: *Odnowiony pomnik ozdobił Warszawę.* pełni funkcję orzeczenia
 C) ma formę czasu przeszłego D) jest w 3 os. l. poj.
23. Czasownikiem nie jest wyraz:
 A) górna B) stworzenie C) ewolucja D) zakorzeniły
24. Wypowiedzenie: *stworzenie na głowie ma hełm*:
 A) nie jest zdaniem B) nie zawiera podmiotu
 C) nie zawiera orzeczenia D) ma więcej niż jedno orzeczenie